

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

ครั้งที่ 130/2562

15 สิงหาคม 2562

FINANCIAL INSTITUTIONS

อันดับเครดิตองค์กร: A-

แนวโน้มอันดับเครดิต: Stable

วันที่ทบทวนล่าสุด : 27/09/61

อันดับเครดิตองค์กรในอดีต:

วันที่	อันดับ	แนวโน้มอันดับเครดิต/เครดิต
29/07/57	A-	Stable

เหตุผล

ทริสเรทติ้งคงอันดับเครดิตองค์กรของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ที่ระดับ "A-" ด้วยแนวโน้มอันดับเครดิต "Stable" หรือ "คงที่" โดยอันดับเครดิตสะท้อนถึงผลประกอบการทางการเงินที่มั่นคงของ ชสอ. ตลอดจนสินเชื่อที่มีคุณภาพดีจากการให้กู้ยืมแก่สหกรณ์ที่เป็นสมาชิก และสิทธิพิเศษด้านกฎระเบียบที่สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษีและมีภูมิสิทธิ์เป็นลำดับแรกก่อนเจ้าหนี้อื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ความแข็งแกร่งของอันดับเครดิตลดลงบางส่วนจากเกณฑ์การกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วไปที่ค่อนข้างอ่อนแอ รวมทั้งการที่ ชสอ. มีการระงับการจ่ายของเงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิก ความเสี่ยงจากการกู้ยืมต่อ และภาระหนี้ที่อยู่ในระดับสูง

การประเมินอันดับเครดิตยังพิจารณาถึงความพร้อมของ ชสอ. ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบภายหลังจากที่กฎระเบียบใหม่ที่ใช้ควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มีผลบังคับใช้ด้วย

ประเด็นสำคัญที่กำหนดอันดับเครดิต

ความพร้อมของ ชสอ. ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบ

กฎระเบียบใหม่ที่ใช้ควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์คือพระราชบัญญัติ(พ.ร.บ.) สหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2562 ในเบื้องต้นแล้ว พ.ร.บ. ดังกล่าวใช้ในการกำกับดูแลสหกรณ์ให้เข้มงวดขึ้นทั้งในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับฝากเงิน การให้กู้ยืมและการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ ทริสเรทติ้งเห็นว่ากฎระเบียบใหม่นี้เป็นก้าวสำคัญที่จะช่วยบรรเทาความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงในระยะยาวของสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการเงินไทย

ทริสเรทติ้งมองว่า ชสอ. มีการเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับกฎระเบียบใหม่ได้โดยไม่มีประเด็นกังวลร้ายแรงเกี่ยวกับผลกระทบต่อการทำงานของ ชสอ. ทริสเรทติ้งคาดว่ากฎระเบียบใหม่ได้โดยไม่มีประเด็นกฎระเบียบอาจจะเป็นอุปสรรคต่อโอกาสในการเติบโตและจะทำให้ผลประกอบการทางการเงินของ ชสอ. อ่อนแอลงในระยะสั้น ยกตัวอย่างเช่น นโยบายการลงทุนและเกณฑ์ในการตั้งสำรองสำหรับสภาพคล่องและหนี้สูญที่เข้มงวดขึ้นในกฎระเบียบใหม่จะทำให้การลงทุนของ ชสอ. มีความยืดหยุ่นน้อยลงและผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก็ลดลงด้วย อย่างไรก็ตาม ทริสเรทติ้งมิได้คาดหวังว่าผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของ ชสอ. จะทำให้มุมมองต่อความแข็งแกร่งทางการเงินของ ชสอ. เปลี่ยนแปลงไป ในทางกลับกัน กฎระเบียบใหม่นี้จะช่วยสร้างความแข็งแกร่งในการบริหารความเสี่ยงและสร้างเสถียรภาพในระยะยาวให้แก่ ชสอ. ได้ด้วยเช่นกัน

สหกรณ์ออมทรัพย์จะยังคงได้รับสิทธิพิเศษภายใต้กฎระเบียบใหม่

สิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับอันได้แก่ การยกเว้นภาษีหลัก ๆ ทุกประเภทและการมีภูมิสิทธิ์เป็นลำดับแรกก่อนเจ้าหนี้อื่น ๆ จะยังคงมีอยู่ต่อไปภายใต้กฎระเบียบใหม่ กล่าวคือสหกรณ์ออมทรัพย์และสมาชิกได้รับการยกเว้นภาษีหลัก ๆ ทุกประเภท เช่น ภาษีดอกเบียออมทรัพย์ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีจากเงินลงทุน ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์นั้น ชสอ. ยังมีภูมิสิทธิ์เป็นลำดับแรกก่อนเจ้าหนี้อื่น ๆ ในการได้รับดอกเบี้ยและการได้รับชำระคืนเงินกู้อีกด้วย ซึ่งช่วยให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีข้อได้เปรียบในการให้กู้แก่สมาชิกเหนือกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ ในขณะที่เงินกู้ส่วนใหญ่ที่ให้แก่สมาชิกสามัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นปฐมภูมินั้นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงกับนายจ้างหรือหน่วยงานต้นสังกัดว่าการชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นของเงินกู้ตามงวดนั้นสามารถใช้วิธีหักจากเงินเดือนของสมาชิกได้ ส่งผลให้สหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นปฐมภูมิจึงส่วนใหญ่มีคุณภาพเครดิตที่ดีและช่วยลดความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่ายหนี้เสียของเงินที่ให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ ซึ่งในที่สุดก็จะส่งผลต่อคุณภาพเงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิกในสหกรณ์ชั้นทุติยภูมิอย่าง ชสอ. ด้วย

ติดต่อ:

สิริวรรณ วีระชาชัย

siriwan@trisrating.com

จิตตราพรณ ปันทะเลิศ

jittrapan@trisrating.com

ทวีโชค เขียมสกุลธรรม

taweekchok@trisrating.com

เงินให้กู้ยืมมีคุณภาพดีอย่างต่อเนื่อง

ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2561 (สิ้นสุดเดือนมีนาคม 2562) ชสอ. มีเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพียง 5.2 ล้านบาท หรือคิดเป็น 0.01% ของเงินให้กู้ยืมรวม เงินให้กู้ยืมของ ชสอ. ที่เป็นหนี้คุณภาพดีนั้นสะท้อนถึงเงินที่ให้กู้แก่สมาชิกสหกรณ์ชั้นปฐมภูมิที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตค่อนข้างต่ำซึ่งได้รับอานิสงส์จากสิทธิพิเศษด้านกฎระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีบุริมสิทธิ์เป็นลำดับแรกก่อนเจ้าหนี้อื่น ๆ และจากกลไกการชำระคืนหนี้ด้วยระบบหักเงินเดือนตามที่ไต่ถามมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ ชสอ. ยังมีเกณฑ์และแนวทางที่เข้มงวดในการพิจารณาเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกอีกด้วย

ข้อดีของการกำกับดูแล

การกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์มีความเข้มงวดน้อยกว่าเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินซึ่งมีการกำกับดูแลที่ใกล้ชิดและเข้มงวดมากกว่า ในมุมมองของทริสเรทติ้งเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นข้อดีสำคัญที่สร้างข้อจำกัดให้แก่สถานะอันดับเครดิตของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ถึงแม้ว่ากรอบกฎระเบียบใหม่จะช่วยควบคุมกิจการของสหกรณ์ได้เข้มงวดยิ่งขึ้น แต่กฎระเบียบดังกล่าวก็ไม่ได้รับประกันว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหมดจะยึดมั่นกับกฎระเบียบใหม่ได้จริงหรือไม่ การบังคับใช้กฎระเบียบทั้งหลายให้มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องมีการติดตามตรวจสอบอย่างเข้มงวดและอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์ปฏิบัติตาม ซึ่งดูเหมือนว่าจะยังไม่เกิดขึ้นในเร็ว ๆ นี้

การกระจุกตัวของเงินให้กู้ยืม

ทริสเรทติ้งเห็นว่า ชสอ. มีความเสี่ยงจากการกระจุกตัวของเงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิกเป็นอย่างมาก เงินให้กู้ยืมที่ ชสอ. ให้แก่สมาชิก 20 อันดับแรกคิดเป็นสัดส่วน 42% ของเงินให้กู้ยืมรวม ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2561 ในกรณี ชสอ. ให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิกเพียง 285 รายจากจำนวนสหกรณ์สมาชิกทั้งหมด 1,093 ราย ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2561 ทั้งนี้ เงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิกคิดเป็นสัดส่วนใหญ่ที่สุดที่ 72% ของสินทรัพย์รวมของ ชสอ. ในขณะที่ประมาณ 26% ของสินทรัพย์รวมเป็นเงินลงทุน และส่วนที่เหลืออีก 2% เป็นเงินสดและสินทรัพย์อื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงดังกล่าวลดทอนลงจากองค์ประกอบของเงินให้กู้ยืมของ ชสอ. ที่เป็นหนี้คุณภาพดี

ความเสี่ยงจากการกู้ยืมต่อ

ชสอ. มีการระดมทุนจำนวนมากผ่านการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์หลายแห่ง โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวอยู่ที่ระดับ 1.11 หมื่นล้านบาท ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2561 หรือคิดเป็น 11% ของหนี้สินรวม หรือ 8% ของสินทรัพย์รวม ทั้งนี้ เงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดเป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น

ในมุมมองของทริสเรทติ้งเห็นว่าเงินลงทุนขนาดใหญ่ที่ได้จากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินจะมีความเสี่ยงด้านการกู้ยืมต่อมากกว่าการใช้เงินฝากและการกู้ยืมจากสหกรณ์สมาชิกเป็นแหล่งเงินทุน การมีสัดส่วนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากภายนอกที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ ชสอ. มีความเสี่ยงด้านการกู้ยืม ต่อและมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านลบในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์หรือระบบการเงินของประเทศ

อัตราส่วนหนี้สินยังอยู่ในระดับสูง

ถึงแม้ว่าทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วของ ชสอ. มีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นเป็นระดับ 24.8% ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2561 แต่อัตราส่วนดังกล่าวก็ถือว่ายังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่ก่อตั้งมานานซึ่งมีอัตราส่วนดังกล่าวโดยเฉลี่ยที่ระดับประมาณ 40% ทุนของ ชสอ. ซึ่งประกอบไปด้วยทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ทุนสำรองตามกฎหมาย ทุนสำรองตามข้อบังคับ กำไรหรือขาดทุนจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น และกำไรสุทธิที่ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน

ตามเงื่อนไขข้อบังคับของ ชสอ. กำหนดให้สหกรณ์สมาชิกจะต้องซื้อหุ้นของ ชสอ. เพิ่มเติมในสัดส่วนที่สอดคล้องกับทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วของสหกรณ์สมาชิก ในสถานการณ์ปกติ ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วของ ชสอ. จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันกับที่ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วของสหกรณ์สมาชิกแต่ละรายจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากกลไกปกติในการซื้อหุ้นเพิ่มรายเดือนของสมาชิก

สมมติฐานกรณีพื้นฐาน

- เงินทุนรวมจะเติบโตในอัตราเฉลี่ย 15% ต่อปีในช่วงปีบัญชี 2562-2564
- เงินให้กู้ยืมจะเติบโตในอัตราเฉลี่ย 10%-12% ต่อปีในช่วงปีบัญชี 2562-2564
- ส่วนต่างดอกเบี้ยจะอยู่ในช่วง 0.48%-0.63% ในช่วงปีบัญชี 2562-2564

แนวโน้มอันดับเครดิต

แนวโน้มอันดับเครดิต "Stable" หรือ "คงที่" สะท้อนถึงการคาดการณ์ของทริสเรทติ้งว่า ชสอ. จะสามารถรักษาผลประกอบการที่มั่นคง รวมถึงเงินให้กู้ยืมที่มีคุณภาพสูง และฐานเงินทุนหลักที่ได้รับจากสมาชิกไว้ได้ต่อไป ทั้งนี้ ทริสเรทติ้งยังคงหวังด้วยว่า ชสอ. จะสามารถปรับตัวและปฏิบัติตามกฎระเบียบใหม่ได้

ปัจจัยที่อาจทำให้อันดับเครดิตเปลี่ยนแปลง

แนวโน้มการเพิ่มอันดับเครดิตของ ชสอ. มีค่อนข้างจำกัดจากกรอบการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันซึ่งยังขาดการกำกับดูแลที่ใกล้ชิดจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในทางตรงกันข้าม นโยบายในการดำเนินงานและการเงินในเชิงรุกซึ่งทำให้สถานะเครดิตโดยรวมของ ชสอ. อ่อนแอลง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบใดที่ลดทอนสิทธิพิเศษของสหกรณ์ออมทรัพย์ก็อาจมีผลกระทบในเชิงลบต่ออันดับเครดิตของ ชสอ. ได้

ข้อมูลงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

หน่วย: ล้านบาท

	ณ วันที่ 31 มีนาคม				
	2562	2561	2560	2559	2558
สินทรัพย์รวม	133,289	122,032	110,018	97,993	69,557
เงินให้กู้รวม	95,595	86,306	79,707	70,402	43,355
เงินลงทุนในหลักทรัพย์รวม	35,008	33,105	28,268	25,313	23,608
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	5	6	7	8	9
เงินฝาก	79,240	64,264	60,546	52,491	31,352
เงินกู้รวม	20,317	27,874	24,551	26,254	22,924
ทุน	33,099	29,688	24,640	18,977	14,893
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	1,795	1,481	1,332	1,216	1,161
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(1)	(1)	0	2	2
รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย	5	5	8	5	15
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	162	164	165	141	134
กำไรสุทธิ	1,713	1,612	1,356	1,117	1,193

หน่วย: %

	ณ วันที่ 31 มีนาคม				
	2562	2561	2560	2559	2558
ความสามารถในการทำกำไร					
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ/สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	1.41	1.28	1.28	1.45	1.77
รายได้ที่มีโชดดอกเบี้ย/สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	0.06	0.25	0.18	0.05	0.26
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานรายไตรมาส	3.20	3.53	3.52	3.69	3.89
อัตราส่วนผลตอบแทน/สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	1.34	1.39	1.30	1.33	1.82
อัตราส่วนผลตอบแทน/ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย	5.46	5.94	6.22	6.60	8.62
คุณภาพสินทรัพย์					
เงินให้กู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้/เงินให้กู้รวม	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ/เงินให้กู้รวมถัวเฉลี่ย	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/เงินให้กู้รวม	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/เงินให้กู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	99.24	99.34	99.42	99.48	99.52
โครงสร้างเงินทุน					
ทุน/สินทรัพย์รวม	24.83	24.33	22.40	19.37	21.41
ทุน/เงินให้กู้รวม	34.61	34.39	30.91	26.95	34.35
สภาพคล่อง					
เงินให้กู้รวม/เงินฝากปรับปรุงรวม	75.23	74.32	75.73	75.89	66.37
เงินให้กู้รวม/สินทรัพย์รวม	71.72	70.72	72.45	71.84	62.33
สินทรัพย์สภาพคล่อง/เงินฝากปรับปรุงรวม	28.99	29.96	27.59	28.98	39.18
สินทรัพย์สภาพคล่อง/สินทรัพย์รวม	27.65	28.52	26.40	27.44	36.81

เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตที่เกี่ยวข้อง

- วิธีการจัดอันดับเครดิตสหกรณ์ออมทรัพย์, 30 มีนาคม 2558

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (FSCT)**อันดับเครดิตองค์กร:****A-****แนวโน้มอันดับเครดิต:****Stable****บริษัท ตรีสเรตติ้ง จำกัด**

อาคารสีลมคอมเพล็กซ์ ชั้น 24 191 ถ. สีลม กรุงเทพฯ 10500 โทร. 02-098-3000

© บริษัท ตรีสเรตติ้ง จำกัด สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2562 ห้ามมิให้บุคคลใด ใช้อ้างอิง หรือเปิดเผย ทำสำเนาเผยแพร่ แจกจ่าย หรือเก็บไว้เพื่อใช้ในภายหลังเพื่อประโยชน์ใดๆ ซึ่งรายงานหรือข้อมูลการจัดอันดับเครดิต ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน และไม่ว่าในรูปแบบ หรือลักษณะใดๆ โดยที่ยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก บริษัท ตรีสเรตติ้ง จำกัด ก่อน การจัดอันดับเครดิตนี้มีใช้ค่าแกลงข้อเท็จจริง หรือคำเสนอแนะให้ซื้อ ขาย หรือถือตราสารหนี้ใดๆ แต่เป็นเพียงความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงหรือความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้นั้นๆ หรือของบริษัทนั้นๆ โดยเฉพาะ ความเห็นที่ระบุในการจัดอันดับเครดิตนี้มีได้เป็นคำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุน หรือคำแนะนำในลักษณะอื่นใด การจัดอันดับและข้อมูลปรากฏในรายงานใดๆ ที่จัดทำ หรือพิมพ์เผยแพร่โดย บริษัท ตรีสเรตติ้ง จำกัด ได้จัดทำขึ้นโดยมีได้คำนึงถึงความต้องการด้านการเงิน พฤติการณ์ ความรู้ และวัตถุประสงค์ของผู้รับข้อมูลรายใดรายหนึ่ง ดังนั้น ผู้รับข้อมูลควรประเมินความเหมาะสมของข้อมูลดังกล่าวก่อนตัดสินใจลงทุน บริษัท ตรีสเรตติ้ง จำกัด ได้รับข้อมูลที่ใช้สำหรับการจัดอันดับเครดิตนี้จากบริษัทและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เชื่อว่าเชื่อถือได้ ดังนั้น บริษัท ตรีสเรตติ้ง จำกัด จึงไม่รับประกันความถูกต้อง ความเพียงพอ หรือความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลใดๆ ดังกล่าว และจะไม่รับผิดชอบต่อความสูญเสีย หรือความเสียหายใดๆ อันเกิดจากความไม่ถูกต้อง ความไม่เพียงพอ หรือความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์นั้น และจะไม่รับผิดชอบต่อข้อผิดพลาด หรือการละเว้นผลที่ได้รับหรือการกระทำใดๆ โดยอาศัยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ รายละเอียดของวิธีการจัดอันดับเครดิตของ บริษัท ตรีสเรตติ้ง จำกัด เผยแพร่อยู่บน Website: www.trisrating.com/rating-information/rating-criteria